

Ο Συνταγματάρχης Λιάπκιν του Μ. Καραγάτση

Ομολογώ πως έχω πολύν Καραγάτση στη βιβλιοθήκη μου, αλλά κάθε φορά που αποπειρώμαι να τον διαβάσω με πιάνει μια ακατανίκητη πλήξη, μια απίστευτη βαρεμάρα, φίλε αναγνώστη, την οποία έχω την ατυχία να τη βιώνω κίόλας από τις πρώτες σελίδες και φυσικά κάνω το διόλου καταπιεστικό να ξαναβάζω το τάδε ή το δείνα βιβλίο στη θέση του: σε εκείνη τη θέση που μπαίνει ένα βιβλίο για να διακοσμήσει και όχι να διαβαστεί...δηλαδή μιλάμε για κατάντια...Τον έχω δε συνδυάσει τον δόλιο με εκείνες τις σειρές της κρατικής τηλεόρασης που σε συνδυασμό με τους βαρύγδουπους τίτλους και τα βαριά ξενικά ονόματα, τους ηθοποιούς και τη σκηνοθεσία, με απωθούσαν τόσο, που ανυπομονούσα για μίαν ελαφρότητα τύπου "Καπλάνι της Βιτρίνας" ή "Θησαυρός της Βαγίας" και όχι λόγω ηλικίας, διότι μια χαρά παρακολουθούσα π.χ. τον Χριστό να ξανασταυρώνεται...

Όπως και να 'χει το πράγμα, τον Λιάπκιν τον άρχισα (με προκατάληψη), διότι είναι ένα μικρό βιβλιαράκι 270 σελίδων. Είπα, ας του δώσω μια ευκαιρία, και μάλλον επειδή η τύχη δε θέλει εμένα και τον Καραγάτση να μονιάσουμε, ξεκίνησα ίσως από το λάθος βιβλίο. Πρόκειται για νουβέλα της πρώιμης λογοτεχνικής του παραγωγής, στην οποία τον πρωταγωνιστικό ρόλο κρατά το πρόσωπο που φέρει και τον τίτλο. Ο Ρώσος συνταγματάρχης Λιάπκιν, υπέρμαχος της πάλιάς τσαρικής Ρωσίας, πέφτει θύμα της ρωσικής επανάστασης του '17, χάνει οικογένεια, σπίτι και βιος και περιπλανιέται ανά τον κόσμο για να καταλήξει στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στη Γεωργική Σχολή της Λάρισας, όπου και αναλαμβάνει τα καθήκοντα του επιστάτη των ζώων της Σχολής. Από τούδε και στο εξής ο Λιάπκιν αντιπροσωπεύει πολλαπλά πρότυπα: αυτό του Άντρα, του εραστή, του στυγνού δολοφόνου, του μέθυσου, και όλα αυτά τα πρότυπα ξεδιπλώνονται σε μία προσπάθεια του ήρωα να ξαναφτιάξει τη ζωή του, να δημιουργήσει και πάλι οικογένεια.

Το ίδιο το στόρυ δεν έχει ιδιαίτερα προβλήματα, στα πλαίσια μάλιστα του νατουραλισμού, θα έλεγα ότι ο Καραγάτσης κατορθώνει να επικεντρωθεί στον ήρωά του χωρίς να τον ωραιοποιεί, δίνοντάς του ενίοτε την ταυτότητα του αντι-ήρωα, πράγμα που κρατά το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Τώρα, προς μεγάλη μου έκπληξη, ο ρυθμός της αφήγησης είναι αρκετά γρήγορος και ναι, παραδέχομαι ότι δε μου προκάλεσε καθόλου πλήξη. Τα όποια προβλήματα παρουσιάζει ο Λιάπκιν σχετίζονται μάλλον με το γεγονός ότι είναι έργο πρώιμης φάσης: ο κορμός της ιστορίας χάνεται συχνά, σε σημείο που να δίνεται η εντύπωση ότι τα κεφάλαια αποτελούν αυτοτελή επεισόδια. Τα πρόσωπα που πρωταγωνιστούν, πέρα από τον Λιάπκιν, ενώ έχουν εξαιρετικά ενδιαφέρουσες ζωές και χαρακτήρες, εξετάζονται εντελώς επιφανειακά. Μέχρι τα μισά του βιβλίου αναρωτιέσαι "Και; για ποιο λόγο να διαβάσω τον Λιάπκιν;", ωστόσο δεν τον αφήνεις γιατί περνάς καλά. Το να μη βρίσκεις λόγο να συνεχίσεις ένα βιβλίο είναι πολύ ανησυχητικό, το να περνάς καλά είναι σίγουρα καθησυχαστικό...Πάντως, ο Καραγάτσης με απωθούσε για λάθος λόγους, και τώρα, παρόλο που δεν είμαι ολωσδιόλου ευχαριστημένη από τον Λιάπκιν, μάλλον θα δώσω την ευκαιρία που αρμόζει στον Γιούγκερμαν, στη Χίμαιρα, στο 10...

http://logotexnia-filoteo.blogspot.gr/2012/08/blog-post_21.html